

नाम :

विषयम् : संस्कृतम्

कक्षा : सप्तमी

१. हिन्दी भाषायाम् लिखत -

- क. भारतस्य पूर्वोत्तरदिशायाम् नेपालभूटानयोः मध्ये रमणीयः सिक्किमप्रदेशः अस्ति । अत्र पर्वतेषु उच्चतमा पर्वतश्रृंखला 'कंचनजंगा' अस्ति । एतेषु अनेकाः पर्वताः हिमेन आच्छादिताः सन्ति । हिमात् निसृताः जलधाराः अस्य दक्षिणपश्चिमे नदीरूपैः वहन्ति, तेषु 'तीस्ता' 'रंगीत' च प्रमुखे । सिक्किमवासिनः तीस्ताम् 'सिक्किमस्य जीवनरेखा' इति कथयन्ति ।
- ख. स्वस्यूतम् नीत्वा विद्यालयम् प्राप्तुम् अहम् द्विचक्रिकया गच्छामि । यदा-कदा मार्गे मित्राणि अपि मिलन्ति । मित्रैः सह अहम् विद्यालयम् प्राप्नोमि । विद्यालये वयम् विविधाः विषयाः पठामः । गणितम् पठित्वा वयम् क्रीडितुम् क्रीडाक्षेत्रम् गच्छामः । क्रीडाक्षेत्रम् प्राप्य तत्र क्रीडित्वा वयम् सर्वे पुस्तकालयम् गच्छामः ।

२. पूर्ण वाक्येन उत्तरत -

- क. प्रदीपः कस्मिन् विद्यालये पठति ?
- ख. अल्पाहारम् कृत्वा प्रदीपः किमर्थम् तत्परः भवति ?
- ग. गृहस्योपरि सिक्किमवासिनः कस्य लेपनम् कुर्वन्ति ?
- घ. प्रदेशस्य वनेषु ग्रामेषु च के पशवः दृश्यन्ते ?

३. लङ् लकारे परिवर्तयत -

- क. यूयम् सर्वे लिखत ।
- ख. सदा सुखी भवत ।
- ग. दीनानाम् सहायताम् कुरुतम् ।
- घ. सर्वे जलम् पिबन्तु ।

४. निम्नलिखितानि वाक्यानि शुद्धम् कुरुत -

- क. उद्याने पुष्पाणि अभवत् ।
- ख. शावकौ वने अखेलन् ।
- ग. अधुना सः किम् अकुरुताम् ?
- घ. वृक्षात् पत्राणि अपतत् ।

५. रिक्तस्थानानि पूरयत -

- क. यूयम् फलानि कस्मै ? (अयच्छन्, अयच्छत, अयच्छः)
ख. युवाम् शीतलपेयम् । (अपिबम्, अपिबाम, अपिबतम्)
ग. यूयम् लेखम् । (अलिखत, अलिखताम्, अलिखत)
घ. ते सदा सुखिनः । (भवन्तु, भवत, भवन्तु)

६. वाक्यनिर्माणम् कुरुत -

- क. सूर्य तीव्र भू (लट्)
ख. त्वम् पौष्टिक भोजन खाद् (लङ्.)
ग. चिकित्सक निरीक्षण कृ (लोट्)
घ. ते उष्ण दुग्ध पा (लङ्.)

७. निम्नलिखित शब्दों के अर्थ लिखिए -

प्रक्षाल्य, विहस्य, चिकित्सकः, सर्वत्र, सर्वकारेण, आतपः

८. लोट् लकारेण उचितैः धातुरूपैः सह रिक्तस्थानानि पूरयत -

- क. वयम् सर्वे अत्र (स्था)
ख. भो बालकः ! त्वम् गृहम् । (गम्)
ग. ते सदा सुखिनः । (भू)
घ. भो बालकः ! त्वम् गृहम् । (गम्)

९. प्रश्ननिर्माणम् कुरुत -

- क. प्रदीपः सदा अल्पाहारम् करोति ।
ख. सः प्रातः दुग्धम् पिबति ।
ग. सर्वे पुस्तकालयम् गच्छन्ति ।
घ. प्रातः उत्थाय अहम् मातरम् पितरम् च नमामि ।

१०. प्रकृति-प्रत्यय विभागम् कुरुत -

सम्पठ्य, विस्मृत्य, प्रणम्य, आगन्तुम्, हसित्वा, क्रीडितुम्

११. 'ल्यप्' प्रत्यय विभागम् कुरुत -

- क. सम्मिल्य ख. उत्+स्था+ल्यप् ग. प्र+नम्+ल्यप् घ. वि+चिन्त्+ल्यप्

१२. धातुषु क्त्वा-तुमुन् प्रत्यय योजयत -

नत्वा, वदित्वा, मिलित्वा, रक्षित्वा, लिखित्वा, खेलित्वा, लेखितुम्, रक्षितुम्, विचिन्त्य

१३. निर्देशानुसारेण लकारम् परिवर्तयत -

- क. बालिका तीव्रम् धावति । (लृट् लकारे)
- ख. कन्याः गुरुम् नमन्ति । (लङ् लकारे)
- ग. सः ज्वरेण पीडितः अस्ति । (लोट् लकारे)
- घ. धीरेशः मित्रेण सह खेलति । (लृट् लकारे)

१४. पद परिचयम् कुरुत -

हिमेन, गंधकस्य, शिखराणि, पर्यटकाः

१५. मंजूषातः अव्ययैः रिक्तस्थानानि पूरयत -

(यथा, तथा, तु, तर्हि, सर्वत्र)

- क. दीपिका योग्या अस्ति ।
- ख. राजा प्रजा ।
- ग. रात्रौ अंधकारः भवति ।
- घ. यदि त्वम् आगमिष्यसि अहम् पठिष्यामि ।

१६. असंगतम् पदम् चिनुत -

- क. गमिष्यामि, पास्यावः, पिबति, वदिष्यामः
- ख. विद्यालये, पुष्पाणि, कक्षासु, लतायाम्
- ग. हिन्दीभाषा, संस्कृतम्, तमिलम्, गणितम्
- घ. किम्, कः, के, कानि

१७. निर्देशानुसारेण वचनम् परिवर्तयत -

- क. युवाम् पाठम् अस्मरतम् । (बहुवचनम्)
- ख. युवाम् शिक्षकेन सह किम् अपठतम् । (एकवचनम्)
- ग. त्वम् तीव्रम् अधावः । (द्विवचनम्)
- घ. यूयम् फलानि मा अत्रोटयत । (बहुवचनम्)

१८. 'मम दिनचर्या' इति विषये पंच वाक्यानि लिखत ।